

209437

86

M. sorozat, 3. szám

A CÁR ÉS A MADÁR

(GRUZ NÉPMESE)

A szovjet eredeti nyomán

KIADJA
A NÉPMŰVELÉSI MINISZTERIUM
OKTATÁSI OSZTÁLYA

BUDAPEST, 1950

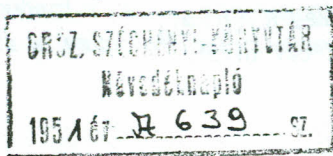
T U D N I V A L Ó K

A BESZELŐ KÉPEK előadásszövegeit és filmdiasorozatait az illetékes megyei tanács népművelési alosztálya díjtalanul kölcsönzi. Az odaszállítás költségei a kölcsönző hivatalt, a visszaszállítás költségei a kölcsönvevőt terhelik. Közérdek, hogy a szövegkönyveket és a filmdiasorozatokat felhasználásuk után azonnal visszaküldjük a Megyei Tanács Népművelési Alosztály címére. A kölcsönzött előadásszövegekért és diasorozatokért a kölcsönvevő hivatal anyagi felelősséggel tartozik. A szöveget változtatni (áthúzni stb.) nem szabad, különösen kíméljük a filmdiasorozatokat a karcolástól.

A vetítettképes előadásokkal kapcsolatos tapasztalatok, indítványok és észrevételek közlését a Népművelési Minisztérium VI. főosztálya (Budapest, V., Báthory-u. 10. V. em.) bárkitől köszönettel veszi.

Az 1949—50. oktatási évadban megjelent vetítettképes előadásszövegek és filmdiasorozatok címjegyzéke a füzet borítólapjának hátsó oldalán található.

Ennek az előadásnak a szövegét és képanyagát szovjet eredeti nyomán a Népművelési Minisztérium Oktatási Osztálya állította össze.

209437

A cár és a madár

(Gruz népmese)

Rajzolta : Hodatajev

Szerkesztette : Szoldatov

Készítette a moszkvai Diafilmgyár 1949-ben.

Oroszból fordította : Joós F. Imre

1. Hol volt, hol nem volt, volt egyszer valahol a világon egy cár.
2. Tömérdék volt gazdagsága, rengeteg a nyája,
3. Vert arannyal telisteli sok drága ládája.
4. Volt a cárnak még egy csodálatos kertje,
Azt kincseinél, jószágánál jobban őriztette.
5. A kertben virágzott egy gránátalmafa.
Gránátszín ágát volt annak törzse, ága,
Csillogó arany a levele hajtása,
Skarlát arany-vörös valahány almája.
6. Almája hetedhétországon híres volt.
A beteg, ha ette s az almához így szólt:
„Gyógyítsál meg engem gránátalma magja“
7. Egyszerre meggyógyult és talpraállott nyomban.
8. Ehség, hogyha rádtört, s azt súgtad csendben:
„Gránátalma magja, lakassál jól engem“
Sok jó falat az asztalkán ott is termett menten.

9. Gonosz, fösvény, írigy a cár,
Igy a csodafára, éjjel-nappal őrt áll
S vigyáz két fegyveres strázsa.
10. Almafának ékes ága,
Rajta élt egy kis madárka,
Cár kertjének ékessége,
Híres volt annak beszédje.
11. Kicsiny madár ékes ágon
Feni nyelvét gonosz cáron.
Fösvényiségét emlegeti,
Gonoszságát szemreveti.
12. Söprögetve a szolgáló,
Jaj! mit cselekedett,
Üveggyöngykalárist
A szemétre vetett.
13. Madárka a gyöngyöt nyomban meg is lelte,
Gondolta, illik rá, s a nyakára tette.
14. Megharagszik a cár, s parancsot ad máris,
Hamar! Ide szolgák azt a gyöngykalárist.
15. Elfogják a szolgák a szegény madárkát,
Térdencsúszva viszik vissza
Cár uruk nyakláncát.
16. A madárka hozzárepült,
S dalra nyílt a szája:
„Hej cár, Hej cár“
Fösvényiséged, gonoszságod
Párját nem találja.“
17. Toporzékol, dobbant a cár s haraggal rendelé:
Hozzák szolgák a vakmerőt bilincsekben elé.

18. Száguld a szolgálhad, rohan a kerten át,
Kergeti, hajsolja gránátfa madarát.
19. Végülis elfogják, cár elé hurcolják.
20. Allíttatott mellé két fegyveres strázsát,
S parancsolta beljebb bírái tanácsát.
21. Jöttek is izibe országa vénei,
Fösvény, kegyetlen cár leghűbb emberei.
22. Ülnek a szőnyegen, a trónlépcső előtt,
S könyvüket lapozzák a törvénytekerők.
23. Felséges cár urunk, halld szigorú szavunk.
A madárka bűnös. Ime, így szavazunk:
Vakmerő tettének úgy lesz meg az ára,
Hogyha felakasztjuk gránátfa ágára.
24. „Ügy! No lám“ — szól a cár — „már ez is büntetés?
Majd én megmutatom, milyen a fenyítés.“
Szárnyon is ragadta gyorsan a madarat —
25. Bekapta, lenyelte, alig volt egy falat.
A madár azonban ott benn se nyugodott,
Dalolt tovább, nótája merészen csattogott:
„Hej, fösvény cár, hej, gonosz cár!
Tetted egész ország sokallja már.“
26. Felbőszült a cár végképpen, testőröknek mondja:
„Kard ki kard! A teremtésit! Majd az elnémítja.
Ha kinyitom a szám és repül gyomrom foglya,
Sok éles kard az életét egyszerre kioltja.“
27. Nyílik a száj, száll a madár,
Testőrkardok lecsapnak már
És mint éles kés a hurkát,
Lekaszálják a cár orrát.

28. A cár felüvölt és így kiált:
„Hej, emberek,
Ide gyorsan a gyógyító almát!”
29. „Gránátalma rubint magja gyógyítsál meg engem.”
De hiába, mindhiába, orra az csak — nincsen.
30. Akkor a cár kifutott a gránátalmafához,
31. Hej, hát ott meg — uram fia — no ugyan mit látott?
Nem gránátszín, nem is ágát
Anyja sem ismerné a fát.
Elfonnyadt az aranylevél,
Vackor-gyümölcsöt ráz most a szél.
32. Elrepült a csodamadár,
Nem maradt, mert zsarnok a cár,
S csodatevő fa hatalmát
Elvitte, mint szél a pelyvát.

— Vége —

A „Beszélő Képek“ 1949—1950. oktatási évadban megjelent előadásszövegeinek és filmdiasorozatainak címjegyzéke.

Szabad Föld Téli Esték:

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom (Sz.—1. sz.)

Képek a szovjet kolhozok életéből (Sz.—2. sz.)

Szovjetunió, a béke őre (Sz.—3. sz.)

Sztálin élete (Sz.—4. sz.)

Moszkva felé tekint a világ (Sz.—5. sz.)

A-szovjet falu kultúrélete (Sz.—6. sz.)

Felszabadult ország — felszabadult nép (Sz.—8. sz.)

Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Tenyészállatvásár
(Sz.—9. sz.)

Aratás a nagyszénási „Dózsa“ termelőszövetkezetben
(Sz.—10. sz.)

Boldog jövőnk — ötéves tervünk (Sz.—11. sz.)

800 millió ember a békéért (Sz.—12. sz.)

A koreai nép harca a szabadságért (Sz.—13. sz.)

Második parasztküldöttségünk útja a Szovjetunióban (Sz.—14. sz.)

Képek néphadseregünk életéből (Sz.—15. sz.)

Faekétől a traktorig (Sz.—16. sz.)

Természettudományi:

A csillagos ég (T.—1. sz.)

Az állattenyésztés új útjai (T.—2. sz.)

Micsurin a természet nagy átalakítója (T.—3. sz.)

Művészeti:

A szovjet festőművészet (M.—1. sz.) (Színes üvegdia pozitív.)

Mese az aranykakasról (M.—2. sz.)

A cár és a madár (M.—3. sz.)

Híradó:

Győr-Sopron-, Hajdú-Bihar-, Pest-, Veszprém-, Zala-megyei híradó (H.—1. sz.)

Felelős kiadó: Szántó Miklós.

Budapesti Szikra Nyomda, V., Honvéd-utca 10.

Felelős vezető: Radnóti Károly.